



مرکز تحقیقات اسلامی

اصفهان

گامی



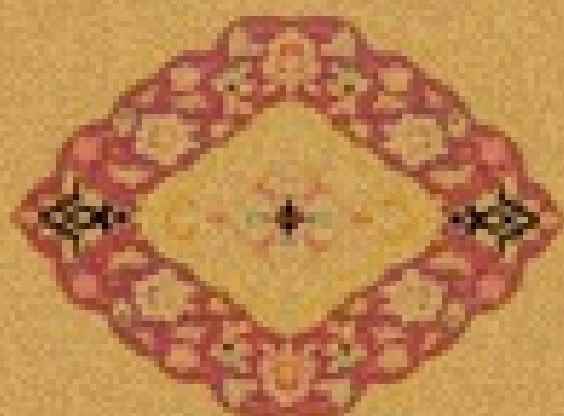
عمران  
علیهما صلوات

www. **Ghaemiyeh** .com  
www. **Ghaemiyeh** .org  
www. **Ghaemiyeh** .net  
www. **Ghaemiyeh** .ir

شیوه های برخورد

علیه السلام امام صادق

با غلو و غلات



علیرضائصاری

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

# شیوه‌های برخورد امام صادق (ع) با غلو و غلات

نویسنده:

علیرضا انصاری

ناشر چاپی:

معارف اسلامی

ناشر دیجیتال:

مرکز تحقیقات رایانه‌ای قائمیه اصفهان

## فهرست

۵	فهرست
۶	شیوه‌های برخورد امام صادق (ع) با غلو و غلات
۶	مشخصات کتاب
۶	مقدمه
۶	تولد و امامت
۶	جایگاه علمی
۷	وضع فرهنگی عصر امام صادق (ع)
۷	تعریف غلو و غالی
۷	اشاره
۸	شیوه‌های مبارزه امام با غالیان
۸	اشاره
۸	هشدار
۸	تکذیب عقاید غلات
۹	تکفیر و نفرین
۹	نیرو سازی
۹	معیارگرایی
۱۰	پاورقی
۱۱	درباره مرکز تحقیقات رایانه‌ای قائمیه اصفهان

## شبهه‌های برخورد امام صادق (ع) با غلو و غلات

### مشخصات کتاب

سرشناسه: انصاری، علیرضا

عنوان و نام پدیدآور: شبهه‌های برخورد امام صادق (ع) با غلو و غلات/علیرضا انصاری

منشأ مقاله: معارف اسلامی، ش ۶۸، تیر - شهریور ۱۳۸۶: ص ۷ - ۱۲

توصیفگر: جعفر بن محمد (ع)، امام ششم، ۸۰ - ۱۴۸ق

توصیفگر: غلو

توصیفگر: غلات

توصیفگر: فرق اسلامی

### مقدمه

نقطه عطف زندگی امام صادق (ع)، مقام شامخ و جایگاه رفیع علمی وی می‌باشد و آن حضرت بیشتر با این ویژگی شناخته می‌شود. تأثیرگذاری وی در فقه و معارف شیعی به گونه‌ای است که مذهب شیعیان دوازده امامی به «مذهب جعفری» معروف شده است. یکی از ابعاد علمی امام صادق (ع)، در برخورد با غلو و غالیان ظهور می‌کند. وی همواره می‌کوشید از راه‌های گوناگون با انحرافات فکری و کژ روی‌های عقیدتی مبارزه کند. از این رو مبارزه علمی با غلو و غالیان، فصل مهمی از زندگی وی را تشکیل می‌دهد. به دلیل اهمیت این موضوع که امروزه نیز یکی از مشکلات و آسیب‌های جدی جامعه ماست، این بعد علمی امام را مد نظر قرار داده‌ایم و امیدواریم که پژوهشگران ارجمند زوایای دیگری از بعد علمی آن بزرگوار را بشکافند و بنمایانند.

### تولد و امامت

امام صادق (ع) در هفدهم ربیع الاول سال ۸۳ هجری در مدینه چشم به جهان گشود و در سن ۶۵ سالگی در سال ۱۴۸ هجری دیده از جهان فرو بست و در قبرستان «بقیع» در کنار مرقد پدر بزرگوارش به خاک سپرده شد. امام صادق (ع) در سال ۱۱۴ هجری به امامت رسید. دوران امامت او مصادف بود با اواخر حکومت امویان در سال ۱۳۲ هجری و اوایل حکومت عباسیان. به همین دلیل با بعضی از حکمرانان امویان و عباسیان، معاصر بود. آن حضرت از میان خلفای اموی با افراد زیر معاصر بود: ۱ - هشام بن عبدالملک (۱۰۵ - ۱۲۵ ه. ق)؛ ۲ - ولید بن یزید بن عبدالملک (۱۲۵ - ۱۲۶ ه. ق)؛ ۳ - یزید بن ولید بن عبدالملک (۱۲۶ ه. ق)؛ ۴ - ابراهیم بن ولید بن عبدالملک (۷۰ روز از سال ۱۲۶ ه. ق)؛ ۵ - مروان بن محمد مشهور به مروان حمار (۱۲۶ - ۱۳۲ ه. ق). از میان خلفای عباسی نیز با عبدالله بن محمد مشهور به سفاح (۱۳۲ - ۱۳۷ ه. ق) و ابوجعفر مشهور به منصور دوانیقی (۱۳۷ - ۱۵۸ ه. ق) هم دوره بود. [۱].

### جایگاه علمی

درباره عظمت علمی امام صادق (ع) همین بس که دانشمندان تشیع و تسنن جایگاه علمی او را قبول داشتند و در برابر آن سر تعظیم فرود می‌آوردند و برتری علمی او را می‌ستودند. [۲]. «ابوحنیفه»، پیشوای فرقه حنفی می‌گوید: من دانشمندتر از جعفر بن محمد

ندیده‌ام. [۳]. مالک، پیشوای فرقه مالکی می‌گوید: در علم و عبادت و پرهیزگاری، برتر از جعفر بن محمد هیچ چشمی ندیده و هیچ گوش‌شنیده و به قلب هیچ بشری خطور نکرده است. شیخ مفید می‌نویسد: به قدری علوم از آن حضرت نقل شده که زبانزد مردم گشته و آوازه آن همه جا پخش شده است. [۴].

### وضع فرهنگی عصر امام صادق (ع)

در میان امامان بزرگوار، عصر امام صادق (ع) دوره‌ای منحصر به فرد بوده و شرایط اجتماعی و فرهنگی آن در زمان هیچ یک از امامان وجود نداشته است، زیرا آن دوره از نظر سیاسی، دوره ضعف و تزلزل حکومت بنی‌امیه و فزونی قدرت بنی‌عباس بود و این دو گروه مدتی در حال کشمکش و مبارزه با یکدیگر بودند. از زمان هشام بن عبدالملک، تبلیغات و مبارزات سیاسی عباسیان آغاز گردید و در سال ۱۲۹ وارد مرحله مبارزه مسلحانه و عملیات نظامی گردید و سرانجام در سال ۱۳۲ به پیروزی رسیدند. از آنجا که بنی‌امیه در این مدت گرفتار مشکلات سیاسی فراوانی بودند، لذا فرصت ایجاد فشار به امام و شیعیان را (مثل زمان امام سجاد) نداشتند. عباسیان نیز چون پیش از دستیابی به قدرت در پوشش شعار طرفداری از خاندان پیامبر و گرفتن انتقام خون آنان عمل می‌کردند، فشاری از سوی آنان اعمال نمی‌شد. به همین دلیل این دوران، دوران آرامش و آزادی نسبی امام صادق (ع) و شیعیان بود و فرصت بسیار خوبی برای فعالیت‌های علمی و فرهنگی آنان به شمار می‌رفت. از نظر فکری و فرهنگی نیز عصر امام صادق (ع) عصر جنبش فکری و فرهنگی بود. در آن زمان، شور و شوق علمی بی‌سابقه‌ای در جامعه اسلامی به وجود آمده بود و علوم مختلفی اعم از علوم اسلامی، همچون: قرائت قرآن، تفسیر، حدیث، فقه، کلام و... یا علوم بشری مانند: طب، فلسفه، نجوم، ریاضیات و... پدید آمده بود. از سوی دیگر، عصر امام صادق (ع) عصر برخورد اندیشه‌ها و پیدایش فرق و مذاهب مختلف نیز بود. فرقه‌هایی همچون: معتزله، جبریه، مرجئه، غلات زنادقه و... هر کدام عقاید خود را ترویج می‌کردند. [۵] در این میان، افکار و آرای «غلات» رشد چشم‌گیری کرده بود و در قالب‌های مختلف عقاید خود را مطرح می‌کردند و در عین حال، خود را از پیروان امام صادق (ع) می‌دانستند. با این نگرش، هم در صدد زیر سؤال بردن عقاید شیعیان واقعی بودند و هم عقاید خویش را گسترش می‌دادند.

### تعریف غلو و غالی

#### اشاره

غلو در لغت، به معنای گذشتن از حد و خارج شدن از حد اعتدال است. [۶] قرآن خطاب به اهل کتاب می‌فرماید: «یا اهل الکتاب لا تغلوا فی دینکم و لا تقولوا علی الله الا الحق؛ [۷] ای اهل کتاب! در دین خود، غلو (تجاوز از حد) نکنید و درباره خدا جز سخن حق نگویند.» و در اصطلاح، عبارت است از: ۱ - بالا بردن فرد یا افرادی از مقام مخلوقیت و بنده بودن و قائل شدن به مشارکت آنها با خداوند در الوهیت، معبودیت، خالقیت و رازقیت؛ ۲ - یا اینکه معتقد به چیزی شویم که ملازم با یکی از اینهاست؛ مثل حلول روح خدا در این افراد؛ ۳ - یا اینکه بگوییم خداوند بعد از خلق آنها امر خلقت را به آنان تفویض کرده است؛ ۴ - و یا اینکه قائل شویم آنها نمرده و به آسمان عروج کرده‌اند. علامه مجلسی (ره) مظاهر غلو را در اعتقاد به امور زیر دانسته است: الف) الوهیت پیامبر و ائمه (علیهم السلام)؛ ب) شریک بودن با خداوند در معبودیت یا خالقیت و یا رازقیت؛ ج) حلول خداوند در آنها یا اتحاد خداوند با آنان؛ د) آگاهی آنان از غیب بدون وحی و الهام الهی؛ ه) اعتقاد به نبوت درباره ائمه طاهرین (ع)؛ و) تناسخ ارواح ائمه در بدن‌های یکدیگر؛ ز) عدم لزوم اطاعت خداوند و ترک معصیت الهی به دلیل معرفت آنان. [۸]. «غالی» کسی است که به معنای اصطلاحی و لغوی که در بالا ذکر شد، معتقد باشد؛ مثل فرقه نصیری که قائل بودند علی بن ابی‌طالب، خداست یا الوهیت در او حلول کرده

است. [۹] یا مثل فرقه منصوریه که معتقدند امام باقر (ع) به آسمان عروج نموده است. و یا مثل فرقه جناحیه که معتقد بودند روح خدا در آدم و پیامبران بعد از او حلول کرده است. [۱۰].

## شبهه‌های مبارزه امام با غالیان

### اشاره

همانطور که اشاره شد، در عصر امام صادق (ع) غلو و غلات، رشد چشم‌گیری پیدا کرد. این مسئله، هم موجب زیر سؤال بردن جایگاه اهل بیت می‌گردید و هم مردم را در تشخیص شیعیان واقعی از غیر آن دچار مشکل می‌کرد، زیرا عقاید غلات با معارف اهل بیت هم سویی نداشت، رفتار آنان نیز با رفتار شیعیان واقعی، متضاد بود. از این رو امام صادق (ع) در کنار فعالیت‌های علمی دیگر، با غلات و غلوگرایی مبارزه نمود، زیرا هرگونه ارتباط و مراوده با غلات، اثرات سوء اعتقادی و اجتماعی... در پی داشت. به همین دلیل و برای حفظ شیعه اصیل و نهادینه کردن آن لازم بود امام صادق (ع) با آنها مبارزه آشکاری را شروع کند و افکار و نظریات باطلشان را از ساحت شیعه دور کند، چرا که در غیر این صورت اثری از شیعه واقعی باقی نمی‌ماند و این مذهب بازیچه دست بوالهوسانی می‌شد که با تأثر از فرهنگ‌های مسیحی - یهودی، چهره‌ای دیگر از شیعه ارائه می‌دادند. [۱۱]. امام صادق (ع) با شیوه‌های متعددی اقدام به این امر نمود، که در اینجا به بعضی از آنها اشاره می‌شود.

### هشدار

اولین اقدام امام، هشدار دادن به شیعیان بود که با غالیان قطع رابطه کنند، زیرا هرگونه ارتباطی با آنان پی‌آمد سویی داشت. آن حضرت خطاب به شیعیان فرمودند: «با غلات، نشست و برخاست نداشته باشید و با آنان هم غذا نشوید و دست دوستی به سوی آنها دراز نکنید و به مبادله فرهنگی و علمی با آنان نپردازید.» [۱۲]. ایشان به شیعیان سفارش می‌نمودند که مواظب جوانان خویش باشند تا تحت تأثیر افکار و عقاید غلات قرار نگیرند: «احذروا علی شبابکم الغلاة لا یفسدهم. الغلاة شر خلق الله یصغرون عظمه الله و یدعون الربوبیة لعباد الله...» [۱۳] جوانان را از غلات دور نگاه دارید تا آنان را فاسد نکنند. غلات، بدترین خلق خدا هستند که از عظمت خدا می‌کاهند و بر بندگان او اثبات الوهیت می‌کنند.» ائمه اطهار (علیهم السلام) نیز در این باره به مردم هشدار می‌دادند و از «غلات» بیزاری می‌جستند. امام علی (ع) فرمود: خداوندا! من از غلات بیزاری می‌جویم؛ همانگونه که عیسی بن مریم از نصاری بیزاری جست. خدایا آنان را خوار گردان و احدی از آنها را یاری مکن. [۱۴].

### تکذیب عقاید غلات

امام صادق (ع) در جهت مبارزه با غلات، عقاید آنان را انکار می‌کرد و با محکوم نمودن آن، یک حرکت فکری مناسب را در راستای تصحیح احادیث و عقاید شیعه به راه انداخت. بنا به نقل شهرستانی؛ «سَدیر صیرفی» نزد امام صادق (ع) آمد و گفت: مولای من، شیعیانتان درباره شما دچار اختلاف نظر شده‌اند؛ گروهی می‌گویند: هر چیزی که امام برای هدایت مردم به آن احتیاج دارد به گوشش گفته می‌شود، برخی می‌گویند: به او وحی می‌شود، عده‌ای می‌گویند: به قلبش الهام می‌شود، گروه دیگری می‌گویند: در خواب می‌بیند و بالاخره بعضی گفته‌اند: از روی نوشته‌های پدران فتوا می‌دهد؛ کدام یک از این نظریات صحیح است؟ امام (ع) فرمود: ای سدیر! هیچ کدام از این سخنان درست نیست. ما حجت خدا و امنای او بر برگزیدگانش هستیم و حلال و حرام را از کتاب خدا می‌گیریم. [۱۵]. عیسی جرجانی می‌گوید: به جعفر بن محمد (ع) عرض کردم: آیا آنچه را که از این جماعت شنیده‌ام



به عرض برسانم؟ فرمودند: بگو. گفتیم: «فان طائفه منهم عبدوك و اتخذوك الها من دون الله و طائفه اخرى قالوا لك بالنبوة... قال: فبكي حتى ابتليت لحيتك ثم قال: ان امكنتني الله من هؤلاء فلم اسفك دمايمهم سفك الله دم ولدى على يدى؛ [۱۶] گروهی از آنان تو را به جای خدا عبادت می‌کنند و گروهی دیگر نسبت پیامبری به تو می‌دهند... می‌گوید: همین که امام این مطلب را شنید، چندان گریست که صورت مبارکش از اشک چشمش خیس شد. سپس فرمود: اگر خدا آنها را در دسترس من قرار دهد و من خون آنان را نریزم، خدا خون فرزندانم را به دست من بریزد.» مهدویت امام باقر (ع) از جمله دست‌آویزهای غلات در عصر امام صادق (ع) بود که حضرت آن را انکار کرد. [۱۷]. امامان بزرگوار، اعتقاد به نبوت ائمه معصومین (ع) را که از طرف غلات عنوان شده بود، انکار کرده‌اند. از امام صادق (ع) در این زمینه نقل شده است که فرمود: «من قال: انا انبياء فعليه لعنة الله و من شك في ذلك فعليه لعنة الله؛ [۱۸] خدا لعنت کند کسانی را که ما را پیامبران خدا می‌دانند و خدا لعنت کند کسانی را که در آن شک دارند.» یکی دیگر از عقاید افراطی غلات این بود که لفظ «اله» را به امام اطلاق کرده و می‌گفتند: «هو الذي في السماء الله و في الارض الله، قال: هو الامام.» امام صادق (ع) قائلین به این عقیده را بدتر از مجوس و یهود و نصاری و مشرکان، خواند. [۱۹].

### تکفیر و نفرین

یکی دیگر از شیوه‌های مبارزه امام با غلات، تکفیر و نفرین آنان بود. امام با تکفیر آنان، هم عقایدشان را زیر سؤال می‌برد و هم بدین وسیله خط شیعیان خود را از آنان جدا می‌ساخت. البته تکفیر امام در دو مرحله صورت گرفت: نخست، رهبران غلات و سپس افراد دیگر را تکفیر نمود. این رویکرد امام بدان دلیل بود که رهبران غلات در گسترش فرهنگ غلو بسیار مؤثر بودند. از سویی، تکفیر آنان موجب می‌گردید که غلات دیگر از اهداف و عقاید آنان فاصله بگیرند. در مرحله دوم، امام (ع) آن دسته از غلات را که هدایت نمی‌شدند و لجوج بودند تکفیر کرد. آن بزرگوار درباره «ابی الخطاب»، یکی از سران غلات فرمود: لعنت خدا و فرشتگان و همه مردم بر «ابی الخطاب»... او کافر، فاسق و مشرک است. [۲۰]. همو در روایتی دیگر به بشار شعیری، یکی دیگر از سران غلات فرمود: «او شیطان پسر شیطان است و کارش به انحراف کشیدن شیعه است.» [۲۱].

### نیرو سازی

از جمله روش‌های امام صادق (ع) در برخورد با غلات، نیرو سازی بود. امام می‌دانست مبارزه جدی با این مسئله مهم نیاز به نیرو سازی و تربیت افراد دارد. از این رو به تربیت بعضی پرداخت تا مسیر امام را ادامه دهند. در روایتی مستند از امام صادق (ع) آمده است که آن حضرت با اشاره به اصحاب ابی الخطاب به مفضل فرمود: «یا مفضل لا تقاعدوهم و لا توکلوهم و لا تشاربوهم و لا تصافحوهم و لا تواتروهم؛ [۲۲] ای مفضل! با غلات نشست و برخاست نکنید و با آنان هم غذا نشوید و دست دوستی به سوی آنان دراز نکنید و به مبادله فرهنگی و علمی با آنان نپردازید.» گرچه از حدیث فوق، قطع رابطه مفضل با غلات برداشت می‌شود، اما امام با این جملات در صدد فرهنگ سازی و رشد فکری یاران خود بود. شاگردان او نیز در مبارزه با غلات موفق بودند، زیرا آنان مسیر امام را ادامه داده و با غالیان برخوردی جدی داشتند. این امر از گسترش و اشاعه فرهنگ غلو جلوگیری کرد و باعث شد فعالیت‌های غالیان کم رنگ شود.

### معیار گرایی

امام صادق (ع) به یاران و شیعیان خود سفارش می‌نمود که در شناخت اهل بیت (ع) و معارف دینی، قرآن و سنت پیامبر را معیار قرار دهند. هر آنچه با آنها منطبق بود بپذیرند و گرنه رد کنند. آن حضرت به شیعیان توصیه می‌نمود که درباره امامان غلو نکنند و

می‌فرمود: هر آنچه را غالیان درباره ما گفته‌اند واقعیت ندارد و ما آن را قبول نداریم و آنچه را که از زبان خودمان درباره جایگاه ما شنیدید بپذیرید. امام صادق (ع) به منظور طرد افکار غالیان فرمود: «لعن الله من قال فینا ما لا نقوله فی انفسنا و لعن الله من ازالنا عن العبودیة لله الذی خلقنا و الیه مآبنا و معادنا و بیده نواصینا». [۲۳]. همچنین آن حضرت به شیعیان سفارش کرد در پذیرش احادیث اهل بیت، قرآن و سنت پیامبر را معیار قرار دهند؛ یعنی آن دسته از احادیث را که موافق قرآن و سنت است اخذ کنند: «لا تقبلوا علینا حدیثاً الا ما وافق القرآن و السنّة او تجدون معه شاهداً من احادیثنا المتقدمه...» [۲۴] از ما حدیثی را نپذیرید، مگر آنکه موافق با کتاب و سنت باشد یا از دیگر احادیث ما شاهدی بر آن بیاید. توصیه امام (ع) بدان دلیل بود که غلات، حدیث جعل می‌کردند. از این رو امام صادق (ع) خطاب به مغیره بن سعد، یکی از سران غلات فرمود: «همانا مغیره بن سعد که خدایش لعنت کند، احادیث فراوانی در کتاب‌های اصحاب پدرم گنجانده (جعل کرده) که آنها را بیان نکرده است. پس تقوا پیشه سازید و چیزی را که مخالف قول خدا و سنت پیامبر است، نپذیرید.» [۲۵]. هم چنین امام صادق (ع) به یاران خود توصیه نمود که در شناخت اصول عقاید و آموزه‌های دینی، قرآن و سنت را معیار قرار دهند، زیرا غالیان، عقاید کاذب را ارائه می‌دادند و از آن تبلیغ می‌نمودند. در چنین فضایی بود که امام با غلات برخورد کرد و خطاب به آنان فرمود: «توبوا الی الله فانهم فساق کفار مشرکون؛ [۲۶] به سوی خدا برگردید، چون شما فاسق، کافر و مشرک هستید». و در جای دیگر فرمود: اینها (غلات) چیزهای شنیده‌اند اما حقیقت آن را درک نکرده‌اند، چون در شناخت حقایق دینی، نظرهای خود را مبنا قرار داده و به نیروی فکر خود توسل جسته‌اند... علت این کار، تکذیب رسول خدا و افترا بر او و جرئت بر انجام گناهان است.» [۲۷]. به کارگیری این شیوه (ارائه معیارها) موفقیت‌آمیز بود، زیرا موجب شد عقاید و افکار غالیان زیر سؤال برود. افزون بر آن، این شیوه جلوی جعل حدیث را نیز گرفت. مهم تر از همه آنکه باعث گردید مردم در شناخت امامان و اصول عقاید کمتر دچار مشکل شوند. این همان هدفی بود که امام در صدد تحقق آن بود. شیوه مبارزه امام صادق (ع) با غلو و غلات به ما می‌آموزد که در شناخت اهل بیت (ع) از هرگونه افراط و تفریط پرهیز نموده و اعتدال را رعایت کنیم. نه آنها را از مقاماتی که دارند بالاتر ببریم و به مقام خدایی برسانیم و نه مقاماتی را که در آیات و روایات برای آنها بیان شده انکار کنیم؛ چنانکه امام علی (ع) فرمود: «هلک فیّ رجلان: محب غال و مبغض قال؛ [۲۸] درباره من دو کس هلاک شدند: یکی، دوستی که از حد گذراند و دیگری، دشمنی که از مقام فرو کشاند.» امامان دیگر نیز به شدت با غلو مبارزه می‌نمودند. علامه مجلسی (ره) حدود هزار روایت را از امامان در اینباره ذکر کرده است. [۲۹] عالمان و فقیهان شیعه نیز با غلو و غلات برخورد و غالیان را نکوهش می‌کردند. مرحوم شیخ مفید می‌فرماید: اعتقاد ما درباره غلات این است که آنها کافرنند و از یهود و نصاری بدترند. [۳۰]. متأسفانه امروزه یکی از آفات و آسیب‌های جدی جامعه ما، غلو و غلوگرایی است که در قالب‌های مختلف ظهور می‌کند. اگر از این امر جلوگیری نشود، معارف اهل بیت (ع) آسیب می‌بیند و مردم در شناخت شیعیان واقعی دچار مشکل می‌شوند. افزون بر آن، گسترش فرهنگ غلو آثار سوء اعتقادی و سیاسی... در دین دارد که بسیار خطرناک است.

## پاورقی

[۱] مهدی پیشوایی، سیره پیشوایان، ص ۳۵۱.

[۲] همان.

[۳] تذکره الخواص، ج ۱، ص ۱۶۶.

[۴] الارشاد، ص ۲۷۰.

[۵] مهدی پیشوایی، سیره پیشوایان، ص ۳۵۴؛ ر.ک: مرتضی مطهری، سیری در سیره ائمه اطهار، ص ۱۴۱ - ۱۶۰.

[۶] شیخ مفید، تصحی الاعتقاد، ص ۱۰۹؛ لسان العرب، ج ۱۵، ص ۱۳۳؛ الصحاح، ج ۶، ص ۲۴۴۸؛ مقاییس اللغه، ج ۴، ص ۳۸۷؛

- المصباح المنیر، ج ۲، ص ۴۵۲.
- [۷] نساء (۴) آیه ۱۷۱.
- [۸] بحار الانوار، ج ۲۵، ص ۳۴۶.
- [۹] علی ربانی گلپایگانی، فرق و مذاهب کلامی، ص ۳۲۶.]
- [۱۰] عبدالقاهر بغدادی، الفرق بین الفرق، ص ۲۳۰.
- [۱۱] رسول جعفریان، حیات فکری و سیاسی امامان شیعه، ص ۲۵۷.
- [۱۲] شیخ طوسی، اختیار معرفه الرجال، ج ۲، ص ۵۸۶.
- [۱۳] شیخ صدوق، امالی، ج ۲، ص ۲۶۴.
- [۱۴] تصحیح الاعتقاد، ص ۱۰۹؛ ر.ک: علی ربانی گلپایگانی، فرق و مذاهب کلامی، ص ۳۰۷.
- [۱۵] رسول جعفریان، حیات فکری و سیاسی امامان شیعه، ص ۲۵۸.
- [۱۶] تاریخ جرجان، ص ۳۲۲ - ۳۲۳.
- [۱۷] شیخ طوسی، اختیار معرفه الرجال، ص ۳۰۰.
- [۱۸] همان.
- [۱۹] همان، ص ۳۰۱.
- [۲۰] رجال کشی، ص ۳۴۲.
- [۲۱] همان، ص ۱۹۵.
- [۲۲] شیخ طوسی، اختیار معرفه الرجال، ج ۲، ص ۵۸۶.
- [۲۳] ذهبی، میزان الاعتدال، ج ۳، ص ۹۸ - ۹۹.
- [۲۴] بحار الانوار، ج ۲۵، ص ۲۸۷ - ۲۸۸.
- [۲۵] همان.
- [۲۶] ذهبی، میزان الاعتدال، ج ۳، ص ۲۹۷.
- [۲۷] رسول جعفریان، حیات فکری و سیاسی امامان شیعه، ص ۲۶۳.
- [۲۸] نهج البلاغه، کلمات قصار، شماره ۱۱۷.
- [۲۹] بحار الانوار، ج ۲۵، ص ۳۶۵.
- [۳۰] الاعتقادات فی دین الامامه، ص ۷۱.

### درباره مرکز تحقیقات رایانه‌ای قائمیه اصفهان

بسم الله الرحمن الرحيم  
 جَاهِدُوا بِأَمْوَالِكُمْ وَأَنْفُسِكُمْ فِي سَبِيلِ اللَّهِ ذَلِكُمْ خَيْرٌ لَّكُمْ إِن كُنْتُمْ تَعْلَمُونَ (سوره توبه آیه ۴۱)  
 با اموال و جانهای خود، در راه خدا جهاد نمایید؛ این برای شما بهتر است اگر بدانید حضرت رضا (علیه السلام): خدا رحم نماید  
 بنده‌ای که امر ما را زنده (و برپا) دارد ... علوم و دانشهای ما را یاد گیرد و به مردم یاد دهد، زیرا مردم اگر سخنان نیکوی ما را (بی  
 آنکه چیزی از آن کاسته و یا بر آن بیفزایند) بدانند هر آینه از ما پیروی (و طبق آن عمل) می کنند  
 بنادر البحار-ترجمه و شرح خلاصه دو جلد بحار الانوار ص ۱۵۹

بنیانگذار مجتمع فرهنگی مذهبی قائمیه اصفهان شهید آیت الله شمس آبادی (ره) یکی از علمای برجسته شهر اصفهان بودند که در دلدادگی به اهل بیت (علیهم السلام) بخصوص حضرت علی بن موسی الرضا (علیه السلام) و امام عصر (عجل الله تعالی فرجه الشریف) شهره بوده و لذا با نظر و درایت خود در سال ۱۳۴۰ هجری شمسی بنیانگذار مرکز و راهی شد که هیچ وقت چراغ آن خاموش نشد و هر روز قوی تر و بهتر راهش را ادامه می دهند.

مرکز تحقیقات قائمیه اصفهان از سال ۱۳۸۵ هجری شمسی تحت اشراف حضرت آیت الله حاج سید حسن امامی (قدس سره الشریف) و با فعالیت خالصانه و شبانه روزی تیمی مرکب از فرهیختگان حوزه و دانشگاه، فعالیت خود را در زمینه های مختلف مذهبی، فرهنگی و علمی آغاز نموده است.

اهداف: دفاع از حریم شیعه و بسط فرهنگ و معارف ناب ثقلین (کتاب الله و اهل البیت علیهم السلام) تقویت انگیزه جوانان و عامه مردم نسبت به بررسی دقیق تر مسائل دینی، جایگزین کردن مطالب سودمند به جای بلوتوث های بی محتوا در تلفن های همراه و رایانه ها ایجاد بستر جامع مطالعاتی بر اساس معارف قرآن کریم و اهل بیت علیهم السلام با انگیزه نشر معارف، سرویس دهی به محققین و طلاب، گسترش فرهنگ مطالعه و غنی کردن اوقات فراغت علاقمندان به نرم افزار های علوم اسلامی، در دسترس بودن منابع لازم جهت سهولت رفع ابهام و شبهات منتشره در جامعه عدالت اجتماعی: با استفاده از ابزار نو می توان بصورت تصاعدی در نشر و پخش آن همت گمارد و از طرفی عدالت اجتماعی در تزریق امکانات را در سطح کشور و باز از جهتی نشر فرهنگ اسلامی ایرانی را در سطح جهان سرعت بخشید.

از جمله فعالیتهای گسترده مرکز:

الف) چاپ و نشر ده ها عنوان کتاب، جزوه و ماهنامه همراه با برگزاری مسابقه کتابخوانی

ب) تولید صدها نرم افزار تحقیقاتی و کتابخانه ای قابل اجرا در رایانه و گوشی تلفن همراه

ج) تولید نمایشگاه های سه بعدی، پانوراما، انیمیشن، بازیهای رایانه ای و ... اماکن مذهبی، گردشگری و ...

د) ایجاد سایت اینترنتی قائمیه [www.ghaemiyeh.com](http://www.ghaemiyeh.com) جهت دانلود رایگان نرم افزار های تلفن همراه و چندین سایت مذهبی دیگر

ه) تولید محصولات نمایشی، سخنرانی و ... جهت نمایش در شبکه های ماهواره ای

و) راه اندازی و پشتیبانی علمی سامانه پاسخ گویی به سوالات شرعی، اخلاقی و اعتقادی (خط ۰۲۴۰۵۲۴)

ز) طراحی سیستم های حسابداری، رسانه ساز، موبایل ساز، سامانه خودکار و دستی بلوتوث، وب کیوسک، SMS و ...

ح) همکاری افتخاری با دهها مرکز حقیقی و حقوقی از جمله بیوت آیات عظام، حوزه های علمیه، دانشگاهها، اماکن مذهبی مانند

مسجد جمکران و ...

ط) برگزاری همایش ها، و اجرای طرح مهد، ویژه کودکان و نوجوانان شرکت کننده در جلسه

ی) برگزاری دوره های آموزشی ویژه عموم و دوره های تربیت مربی (حضور و مجازی) در طول سال

دفتر مرکزی: اصفهان/خ مسجد سید/ حد فاصل خیابان پنج رمضان و چهارراه وفائی / مجتمع فرهنگی مذهبی قائمیه اصفهان

تاریخ تأسیس: ۱۳۸۵ شماره ثبت: ۲۳۷۳ شناسه ملی: ۱۰۸۶۰۱۵۲۰۲۶

وب سایت: [www.ghaemiyeh.com](http://www.ghaemiyeh.com) ایمیل: [Info@ghaemiyeh.com](mailto:Info@ghaemiyeh.com) فروشگاه اینترنتی:

[www.eslamshop.com](http://www.eslamshop.com)

تلفن ۰۲۵-۲۳۵۷۰۲۳-۰۳۱۱) فکس ۲۳۵۷۰۲۲ (۰۳۱۱) دفتر تهران ۸۸۳۱۸۷۲۲ (۰۲۱) بازرگانی و فروش ۰۹۱۳۲۰۰۰۱۰۹ امور

کاربران (۲۳۳۳۰۴۵) (۰۳۱۱)

نکته قابل توجه اینکه بودجه این مرکز؛ مردمی، غیر دولتی و غیر انتفاعی با همت عده ای خیر اندیش اداره و تامین گردیده ولی جوابگوی حجم رو به رشد و وسیع فعالیت مذهبی و علمی حاضر و طرح های توسعه ای فرهنگی نیست، از اینرو این مرکز به فضل و کرم صاحب اصلی این خانه (قائمیه) امید داشته و امیدواریم حضرت بقیه الله الاعظم عجل الله تعالی فرجه الشریف توفیق روزافزونی را شامل همگان بنماید تا در صورت امکان در این امر مهم ما را یاری نمایندانشالله.

شماره حساب ۶۲۱۰۶۰۹۵۳، شماره کارت: ۶۲۷۳-۵۳۳۱-۳۰۴۵-۱۹۷۳ و شماره حساب شبها: -۰۶۲۱-۰۰۰۰-۰۰۰۰-۰۱۸۰-۰۰۰۰-۰۰۰۰-۰۰۰۰ IR  
۵۳-۰۶۰۹ به نام مرکز تحقیقات رایانه ای قائمیه اصفهان نزد بانک تجارت شعبه اصفهان - خیابان مسجد سید  
ارزش کار فکری و عقیدتی

الاحتجاج - به سندش، از امام حسین علیه السلام: - هر کس عهده دار یتیمی از ما شود که محنت غیبت ما، او را از ما جدا کرده است و از علوم ما که به دستش رسیده، به او سهمی دهد تا ارشاد و هدایتش کند، خداوند به او می فرماید: «ای بنده بزرگوار شریک کننده برادرش! من در کرم کردن، از تو سزاوارترم. فرشتگان من! برای او در بهشت، به عدد هر حرفی که یاد داده است، هزار هزار، کاخ قرار دهید و از دیگر نعمت‌ها، آنچه را که لایق اوست، به آنها ضمیمه کنید».

التفسیر المنسوب إلى الإمام العسکری علیه السلام: امام حسین علیه السلام به مردی فرمود: «کدام یک را دوست تر می داری: مردی اراده کشتن بینوایی ضعیف را دارد و تو او را از دستش می رهانی، یا مردی ناصبی اراده گمراه کردن مؤمنی بینوا و ضعیف از پیروان ما را دارد، اما تو دریچه‌ای [از علم] را بر او می گشایی که آن بینوا، خود را ببدان، نگاه می دارد و با حجت‌های خدای متعال، خصم خویش را ساکت می سازد و او را می شکند؟».

[سپس] فرمود: «حتماً رهاندن این مؤمن بینوا از دست آن ناصبی. بی گمان، خدای متعال می فرماید: «و هر که او را زنده کند، گویی همه مردم را زنده کرده است»؛ یعنی هر که او را زنده کند و از کفر به ایمان، ارشاد کند، گویی همه مردم را زنده کرده است، پیش از آن که آنان را با شمشیرهای تیز بکشد».

مسند زید: امام حسین علیه السلام فرمود: «هر کس انسانی را از گمراهی به معرفت حق، فرا بخواند و او اجابت کند، اجری مانند آزاد کردن بنده دارد».



مرکز تحقیقات و ترجمه

اصفهان

گامگاه

WWW



برای داشتن کتابخانه های تخصصی  
دیگر به سایت این مرکز به نشانی

[www.Ghaemiyeh.com](http://www.Ghaemiyeh.com)

[www.Ghaemiyeh.net](http://www.Ghaemiyeh.net)

[www.Ghaemiyeh.org](http://www.Ghaemiyeh.org)

[www.Ghaemiyeh.ir](http://www.Ghaemiyeh.ir)

مراجعه و برای سفارش با ما تماس بگیرید.

۰۹۱۳ ۲۰۰۰ ۱۰۹

